

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη φάση II της ανάκτησης ατμών βενζίνης κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού επιβατικών οχημάτων σε πρατήρια καυσίμων»

[COM(2008) 812 τελικό – 2008/0229 COD]

(2009/C 277/14)

Εισηγητής: ο κ. **Francis DAVOUST**

Στις 20 Ιανουαρίου 2009, και σύμφωνα με το άρθρο 175 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την

«Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη φάση II της ανάκτησης ατμών βενζίνης κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού επιβατικών οχημάτων σε πρατήρια καυσίμων»

(COM(2008) 812 τελικό – 2008/0229 (COD)).

Το ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβάλλον», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 17 Απριλίου 2009 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Francis DAVOUST.

Κατά την 453η σύνοδο ολομέλειάς της, της 13ης και 14ης Μαΐου 2009 (συνεδρίαση της 13ης Μαΐου 2009), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 194 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 5 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση:

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση οδηγίας, που εκπονήθηκε σε συνέχεια των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν:

- στη θεματική στρατηγική για την ατμοσφαιρική ρύπανση·
- στην πρόταση της Επιτροπής για τροποποίηση της οδηγίας 98/70/ΕΚ σχετικά με την ποιότητα της βενζίνης και του ντίζελ, με στόχο τη διευκόλυνση της ευρύτερης αποδοχής των βιοκαυσίμων και ιδίως της βιοαιθανόλης, με τη μείωση των απαιτήσεων για την τάση των ατμών της βενζίνης. Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι κάτι τέτοιο μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα περισσότερες εκπομπές πτητικών οργανικών ενώσεων και ανέφερε ότι θα πρότεινε την φάση II της ανάκτησης ατμών βενζίνης (AAB) για την αντιστάθμιση της τυχόν αύξησης των εκπομπών·
- στη δήλωση που συνοδεύει τη νέα οδηγία για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, στην οποία η Επιτροπή αναγνώρισε τη σημασία της αντιμετώπισης της ρύπανσης του αέρα στην πηγή προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι ποιότητας του αέρα, και στην οποία προτείνονται αρκετά νέα κοινοτικά μέτρα βασισμένα στις εκπομπές στην πηγή, συμπεριλαμβανομένης της φάσης II της AAB.

1.2. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι η οδηγία 94/63/CE αφορά την ανάκτηση ατμών βενζίνης που εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα κατά την αποθήκευση βενζίνης και τη διάθεσή της από τις τερματικές εγκαταστάσεις στους σταθμούς διανομής καυσίμων («φάση I της ανάκτησης ατμών βενζίνης»). Οι ατμοί βενζίνης που εκτοπίζονται κατά την νέα παραλαβή καυσίμων από πρατήριο επιστρέφονται στο βυτιοφόρο όχημα ή στην κινητή δεξαμενή και στη συνέχεια στην τερματική εγκατάσταση, από όπου μπορούν να διανεμηθούν εκ νέου.

1.3. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την επιλογή της Επιτροπής για την εγκατάσταση του εξοπλισμού της φάσης II της AAB σε:

- α) όλα τα νεόκτιστα και τα σημαντικά ανακαινιζόμενα πρατήρια καυσίμων με διακίνηση βενζίνης άνω των 500 m³ ετησίως·

- β) όλα τα νεόκτιστα και τα σημαντικά ανακαινιζόμενα πρατήρια καυσίμων με διακίνηση βενζίνης άνω των 500 m³ ετησίως και σε μεγαλύτερα υφιστάμενα πρατήρια καυσίμων (δηλαδή με διακίνηση άνω των 3 000 m³ ετησίως)·
- γ) όλα τα πρατήρια καυσίμων που αναφέρονται στην επιλογή β) και σε εκείνα που βρίσκονται εντός ή κάτω από κατοικίες·
- δ) όλα τα πρατήρια καυσίμων που αναφέρονται στην επιλογή γ) με αυτόματη παρακολούθηση κάθε εξοπλισμού της φάσης II, με την οποία θα περιορίζονται οι πωλήσεις βενζίνης εάν ο εξοπλισμός δεν λειτουργεί ορθά.

1.4. Η αναλυτική αξιολόγηση των επιλογών περιλαμβάνεται στην εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση και η οποία θα δημοσιευθεί στο διαδίκτυο (1).

1.5. Η ΕΟΚΕ συνιστά επομένως την υιοθέτηση της εν λόγω οδηγίας με τις τροποποιήσεις που προτείνονται στα άρθρα 3, 4 και 5.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Στόχος της παρούσας νομοθετικής πρότασης είναι η ανάκτηση ατμών βενζίνης (AAB) που εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού επιβατικών οχημάτων σε πρατήρια καυσίμων (η λεγόμενη «φάση II της ανάκτησης ατμών βενζίνης» ή «φάση II της AAB»).

2.2. Η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι οι εκπομπές πτητικών οργανικών ενώσεων που περιέχονται στη βενζίνη συμβάλλουν στα τοπικά και περιφερειακά προβλήματα ποιότητας του αέρα (βενζόλιο και όζον), για τα οποία ισχύουν κοινοτικά πρότυπα και στόχοι ποιότητας του αέρα. Το όζον της τροπόσφαιρας είναι ρύπος που διασχίζει τα εθνικά σύνορα και είναι επίσης το τρίτο σημαντικότερο αέριο θερμοκηπίου. Το βενζόλιο είναι γνωστή καρκινογόνος ουσία για τον άνθρωπο. Οι υδρογονάνθρακες κατατάσσονται σε διάφορες κατηγορίες με κριτήριο τη μοριακή τους δομή: γραμμικοί, κυκλικοί.

(1) <http://ec.europa.eu/environment/air/transport/petrol.htm>

Οι αρωματικοί υδρογονάνθρακες χαρακτηρίζονται από μη κορεσμένες κυκλικές δομές, των οποίων το βασικό συστατικό αποτελείται από έξι άτομα άνθρακα. Μεταξύ αυτών πρώτο είναι το βενζόλιο τύπου C_6H_6 . Η οριακή τιμή στην ΕΕ που καθορίσθηκε για την προστασία της υγείας από το Κοινοβούλιο και την Επιτροπή ήταν $9 \mu\text{g}/\text{m}^3$ σε ετήσιο μέσο όρο το 2006, με στόχο τη μείωση στα $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ το 2010. Η ΕΟΚΕ αποδίδει επομένως ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία τόσο του καταναλωτή που ανεφοδιάζεται στα πρατήρια καυσίμων, όσο και των υπαλλήλων που εργάζονται στους εν λόγω χώρους.

2.3. Η απώλεια ατμών βενζίνης από τις δεξαμενές καυσίμων μηχανοκίνητων οχημάτων ή κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού συνιστούν την κύρια πηγή των εκπομπών αυτών. Οι πρόσφατες αλλαγές στην οδηγία σχετικά με την ποιότητα της βενζίνης, βάσει των οποίων επιτρέπεται να αναμειγνύεται η βενζίνη με μεγαλύτερη ποσότητα αιθανόλης, οξύνουν το πρόβλημα των εν λόγω εκπομπών, δεδομένου ότι το παραπάνω επιφέρει αύξηση της πίεσης των ατμών στις δεξαμενές αποθήκευσης καυσίμων. Ως εκ τούτου πρέπει να αναζητηθούν νέοι τρόποι για τη μείωση των εκπομπών αυτών.

2.4. Η ΕΟΚΕ συνιστά με έμφαση στην Επιτροπή να εξετάσει το συντομότερο δυνατόν την ενδεχόμενη προσαρμογή των μηχανοκίνητων οχημάτων, ούτως ώστε να παρακρατούν και να ανακτούν τους ατμούς βενζίνης στις ίδιες τους τις δεξαμενές – κάτι που απαιτείται ήδη στις ΗΠΑ – και να υποβάλει σχετικές προτάσεις.

2.5. Εν τω μεταξύ, η ΕΟΚΕ στηρίζει τις παρούσες προτάσεις της Επιτροπής, με τις οποίες επιδιώκεται η μείωση των εκπομπών ατμών βενζίνης κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού των μηχανοκίνητων οχημάτων.

2.6. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι οι ισχύουσες πρακτικές όσον αφορά την ανάκτηση ατμών βενζίνης κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού διαφέρουν σημαντικά από κράτος μέλος σε κράτος μέλος. Τάσσεται επομένως υπέρ της πρότασης της Επιτροπής να κάνει χρήση του άρθρου 175 προκειμένου να διασφαλίσει ελάχιστους κανόνες για την ανάκτηση ατμών βενζίνης κατά τη διάρκεια του ανεφοδιασμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αφήνοντας στα κράτη μέλη το περιθώριο επιβολής αυστηρότερων κανόνων, εφόσον το επιθυμούν.

2.7. Η ανάκτηση ατμών βενζίνης κατά την αποθήκευση βενζίνης και τη διάθεσή της από τις τερματικές εγκαταστάσεις στους σταθμούς καυσίμων (φάση I της ανάκτησης ατμών βενζίνης) ρυθμίζεται από την οδηγία 94/63/EK.

2.8. Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι υπάρχει πρόδηλη συνάφεια μεταξύ της ανάκτησης των ατμών της φάσης II και του στόχου για ποιότητα του αέρα.

2.9. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι η εν λόγω πρόταση συνάδει με το έκτο κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, όπως επίσης με τους τρεις πυλώνες της Στρατηγικής της Λισαβώνας. Τάσσεται επομένως υπέρ του αιτήματος σχετικά με την ανάπτυξη των τεχνολογιών που απαιτούνται για την ανάκτηση της φάσης II.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

Άρθρο 3

Πρατήρια καυσίμων

3.1. Σημείο 1

3.1.1. Να διευκρινισθεί στην πρώτη πρόταση η λέξη «σκοπούμενη». Η ΕΟΚΕ θεωρεί ουσιαστικά ότι είναι ιδιαίτερα δύσκολο να υπάρχει βεβαιότητα ως προς το ότι η διακίνηση κατά την έναρξη λειτουργίας

ενός πρατηρίου καυσίμων θα είναι ταυτόσημη με αυτή που είχε προβλεφθεί κατά το σχεδιασμό του.

3.1.2. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να προστεθεί μετά τη φράση «500 m^3 ετησίως» το εξής κείμενο: «Το πρατήριο καυσίμων υποχρεούται να δηλώνει τη διακίνηση αυτή εντός τριών μηνών από την έναρξη λειτουργίας του».

3.1.3. Η ΕΟΚΕ κρίνει απαραίτητο να υποχρεούται κάθε νεόκτιστο πρατήριο καυσίμων με διακίνηση κάτω των 500 m^3 να δηλώνει την αύξηση της διακίνησης, εφόσον αυτή υπερβαίνει τα 500 m^3 ετησίως. Η δήλωση αυτή πρέπει να λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός των τριών πρώτων μηνών του έτους που έπεται εκείνου κατά τη διάρκεια του οποίου σημειώθηκε η υπέρβαση. Στην περίπτωση αυτή ο εξοπλισμός πρέπει να πραγματοποιείται εντός εξαμήνου του ίδιου έτους.

3.1.4. Να προστεθεί στη δεύτερη πρόταση μετά τη φράση «ή εργασίας» η φράση «εκτός από τους χώρους των επιχειρήσεων». Στην πραγματικότητα ενδέχεται να υπάρχουν γραφεία ενσωματωμένα στο κτήριο τα οποία να είναι αναγκαία για τη λειτουργία του σταθμού καυσίμων.

3.1.5. Έτσι, η διατύπωση του σημείου 1 διαμορφώνεται ως εξής:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κάθε νέο πρατήριο καυσίμων εξοπλίζεται με σύστημα της φάσης II της ανάκτησης ατμών βενζίνης, εάν η πραγματική ή η σκοπούμενη διακίνηση από αυτό υπερβαίνει τα 500 m^3 ετησίως. Το πρατήριο καυσίμων υποχρεούται να δηλώνει τη διακίνηση αυτή εντός τριών μηνών από την έναρξη λειτουργίας του. Κάθε νεόκτιστο πρατήριο καυσίμων με διακίνηση κάτω των 500 m^3 υποχρεούται να δηλώνει την αύξηση της διακίνησης, εφόσον αυτή υπερβαίνει τα 500 m^3 ετησίως. Η δήλωση αυτή πρέπει να λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός των τριών πρώτων μηνών του έτους που έπεται εκείνου κατά τη διάρκεια του οποίου σημειώθηκε η υπέρβαση. Στην περίπτωση αυτή ο εξοπλισμός πρέπει να πραγματοποιείται εντός εξαμήνου του ίδιου έτους. Ωστόσο, όλα τα νέα πρατήρια καυσίμων που βρίσκονται κάτω από μόνιμους χώρους κατοικίας ή εργασίας, εκτός από τους χώρους των επιχειρήσεων, εξοπλίζονται με σύστημα της φάσης II της ανάκτησης ατμών βενζίνης, ανεξάρτητα από την πραγματική ή τη σκοπούμενη διακίνηση από αυτά.

3.2. Σημείο 2

3.2.1. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να διευκρινισθεί ο όρος «σημαντική ανακαίνιση». Θεωρεί ότι πρόκειται για μία αξιοσημείωτη αλλαγή, όπως παραδείγματος χάρη είτε για μία αύξηση της παροχής των συσκευών διανομής και ανεφοδιασμού καυσίμου, ανώτερης του 20 % σε σχέση με την αντίστοιχη αρχική παροχή, είτε για τη μετατροπή μίας παρακολουθούμενης εγκατάστασης αυτοεξυπηρέτησης σε μία μη παρακολουθούμενη εγκατάσταση αυτοεξυπηρέτησης.

3.2.2. Η ΕΟΚΕ ζητεί να μην θεωρούνται σημαντικές ανακαίνισεις, και ως εκ τούτου αξιοσημείωτες αλλαγές, η μετατροπή μίας παραδοσιακής εγκατάστασης σε μία παρακολουθούμενη εγκατάσταση αυτοεξυπηρέτησης καθώς και η συμμόρφωση της εγκατάστασης στις ισχύουσες ρυθμίσεις.

3.2.3. Έτσι, η διατύπωση του σημείου 2 διαμορφώνεται ως εξής:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κάθε υφιστάμενο πρατήριο καυσίμων με διακίνηση άνω των 500 m³ ετησίως, το οποίο υπόκειται σε σημαντική ανακαίνιση, εξοπλίζεται με σύστημα της φάσης II της ανάκτησης ατμών βενζίνης κατά την ανακαίνιση. **Υπό τον όρο «σημαντική ανακαίνιση» νοείται μία αξιοσημείωτη αλλαγή, όπως παραδείγματος χάρη είτε μία αύξηση της παροχής των συσκευών διανομής και ανεφοδιασμού καυσίμου, ανώτερης του 20 % σε σχέση με την αντίστοιχη αρχική παροχή, είτε η μετατροπή μίας παρακολουθούμενης εγκατάστασης αυτοεξυπηρέτησης σε μία μη παρακολουθούμενη εγκατάσταση αυτοεξυπηρέτησης. Αντιθέτως δεν μπορούν να θεωρούνται σημαντικές ανακαίνισεις, και ως εκ τούτου αξιοσημείωτες αλλαγές, η αλλαγή του εμπορικού σήματος ενός πρατηρίου καυσίμων, η μετατροπή μίας παραδοσιακής εγκατάστασης σε μία παρακολουθούμενη εγκατάσταση αυτοεξυπηρέτησης καθώς και η συμμόρφωση της εγκατάστασης στις ισχύουσες ρυθμίσεις.**

3.3. Σημείο 3

3.3.1. Η ΕΟΚΕ προτείνει την εξής προσθήκη: «Κάθε πρατήριο καυσίμων με διακίνηση κάτω των 3 000 m³ ετησίως υποχρεούται να δηλώνει την αύξηση της διακίνησής του, εφόσον αυτή υπερβαίνει τα 3 000 m³ κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους. Στην περίπτωση αυτή ο εξοπλισμός πρέπει να πραγματοποιείται εντός εξαμήνου του ίδιου έτους.»

3.3.2. Έτσι, η διατύπωση του σημείου 3 διαμορφώνεται ως εξής:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα υφιστάμενα πρατήρια καυσίμων με διακίνηση άνω των 3 000 m³ ετησίως εξοπλίζονται με σύστημα της φάσης II της ανάκτησης ατμών βενζίνης, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2020. **Κάθε πρατήριο καυσίμων με διακίνηση κάτω των 3 000 m³ ετησίως υποχρεούται να δηλώνει την αύξηση της διακίνησής του, εφόσον αυτή υπερβαίνει τα 3 000 m³ κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους. Στην περίπτωση αυτή ο εξοπλισμός πρέπει να πραγματοποιείται εντός εξαμήνου του ίδιου έτους.**

Άρθρο 4

Ελάχιστο επιτρεπόμενο επίπεδο ανάκτησης ατμών βενζίνης

3.4. Σημείο 1

3.4.1. Η ΕΟΚΕ προτείνει να αντικατασταθεί το 85 % από το 90 %. Πράγματι, ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη καθορίσει το ποσοστό αυτό.

Βρυξέλλες, 13 Μαΐου 2009.

3.4.2. Η διατύπωση του σημείου 1 διαμορφώνεται ως εξής:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αποδοτικότητα δέσμευσης υδρογονανθράκων από σύστημα της φάσης II της ανάκτησης ατμών βενζίνης είναι τουλάχιστον ίση με **85 90 %**.

3.5. Νέο σημείο

3.5.1. Η ΕΟΚΕ προτείνει να διευκρινισθεί ο ορισμός του εξοπλισμού ανάκτησης ατμών της φάσης II.

Άρθρο 5

Περιοδική επιθεώρηση και συμμόρφωση

3.6. Σημείο 1

3.6.1. Η ΕΟΚΕ κρίνει ότι ο ετήσιος έλεγχος των πρατηρίων καυσίμων που διαθέτουν συστήματα αυτόματης παρακολούθησης είναι απόλυτα αναγκαίος, πολύ περισσότερο λόγω των βλαβών που σημειώνονται επειδή δεν υπάρχει ανθρώπινη επίβλεψη.

3.6.2. Η διατύπωση του σημείου 1 διαμορφώνεται ως εξής:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αποδοτικότητα δέσμευσης υδρογονανθράκων ελέγχεται τουλάχιστον άπαξ ετησίως **εφόσον έχει εγκατασταθεί σύστημα αυτόματης παρακολούθησης.**

3.7. Σημείο 2

3.7.1. Η ΕΟΚΕ προτείνει τη διαγραφή της τελευταίας πρότασης.

3.7.2. Στη δεύτερη πρόταση προτείνει να αντικατασταθεί η φράση «... και διακόπτει αυτομάτως τη ροή βενζίνης από τον ελαττωματικό διανομέα, εάν η βλάβη δεν αποκατασταθεί εντός 7 ημερών» από τη φράση «...το σήμα δυσλειτουργίας του συστήματος ανάκτησης της φάσης II επιφέρει την παύση της διανομής καυσίμου εφόσον δεν υπάρξει επισκευή εντός 72 ωρών».

3.7.3. Στην πραγματικότητα, η προβλεπόμενη προθεσμία των 7 ημερών είναι εξαιρετικά παρατεταμένη. Η διάταξη αυτή ισχύει επίσης και για τα πρατήρια με σύστημα παρακολούθησης.

3.7.4. Έτσι, η διατύπωση του σημείου 2 διαμορφώνεται ως εξής:

~~Εφόσον έχει εγκατασταθεί σύστημα αυτόματης παρακολούθησης, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αποδοτικότητα δέσμευσης υδρογονανθράκων ελέγχεται τουλάχιστον κάθε τριετία. Το σύστημα αυτόματης παρακολούθησης εντοπίζει αυτομάτως τις βλάβες λειτουργίας του συστήματος της φάσης II της ανάκτησης ατμών βενζίνης και του ίδιου του συστήματος αυτόματης παρακολούθησης και υποδεικνύει τις βλάβες στον χειριστή του πρατηρίου καυσίμων και διακόπτει αυτομάτως τη ροή βενζίνης από τον ελαττωματικό διανομέα, εάν η βλάβη δεν αποκατασταθεί εντός 7 ημερών. Το σήμα δυσλειτουργίας του συστήματος ανάκτησης της φάσης II επιφέρει την παύση της διανομής καυσίμου εφόσον δεν υπάρξει επισκευή εντός 72 ωρών.~~

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Mario SEPI